

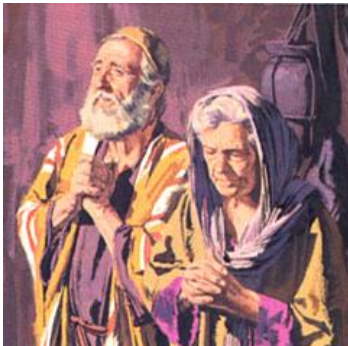
Zondag 8 december: doopdienst

JOHANNES DE DOPER EN DE BETEKENIS VAN ONZE DOOP

Bijbellezing: Lukas 1, 5-25

Lukas begint zijn boek, zijn evangelie, met te vertellen over twee oudere mensen, een echtpaar op leeftijd zonder kinderen. Deze twee personen doen ons denken aan Abraham en Sara. Abraham en Sara, twee tot dan toe onbekende mensen, die aan het begin zouden staan van een groots plan dat God ging voltrekken. Abraham en Sara mochten namelijk wonder boven wonder toch nog een kind ontvangen en dat kind zal een sleutelrol gaan vervullen in Gods plan: God zal uit die zoon van hen een volk doen laten voortkomen..., het volk Israël, het volk waar God de eeuwen door mee op weg zal gaan... om via dat volk ook alle andere volken te laten delen in Gods liefde.

En zo is het gegaan. Abraham en Sara mochten een kind ontvangen: Izak. En uit Izak is een volk ontstaan. En dat volk is door God gezegend en uitgroeid. Zo is het gegaan. Maar het is ook misgegaan. Het volk dat was bedoeld om God te dienen, om te midden van alle volken aan God toegewijd te leven... dat volk leefde binnen de kortste tijd niet meer toegewijd aan God. Er waren zoveel andere dingen, andere volken en andere goden die hun aandacht trokken. En zo was er al de eeuwen door afgodendienst binnen het volk Israël. En onrecht in hun maatschappij. De twee hoofdgeboden uit de Wet – God liefhebben boven alles en de naaste liefhebben als jezelf – bleken een te zware last voor hen te zijn. Er was slechts een deel van het volk, een 'rest' zoals Jesaja het heel kras zegt, die God wel gehoorzaam probeerde te zijn en Zijn geboden liefhad. Maar verder was het misgegaan...

Maar nu opeens, aan het begin van het Nieuwe Testament, zien wij weer twee mensen op het toneel verschijnen. Weer twee oude mensen. Weer twee oude mensen zonder kind. Zij waren een onderdeel van die rest, waar ik het over had, van die groep mensen die God de eeuwen door wel trouw bleven in het onderhouden van de geboden. Zo vertelt Lukas over hen: *'Zij waren beiden rechtvaardig voor God en wandelden onberispelijk volgens alle geboden en verordeningen van de Heere.'* Nu, als je die geschiedenis van de oude, kinderloze Abraham en Sara uit het verre verleden kent, dan krijg je toch het vermoeden: zou er weer wat wonderlijks gaan gebeuren? Ja, inderdaad, er gaat wat gebeuren. En wat! God gaat een nieuw begin maken met Zijn volk. God pakt als het ware de draad weer op, waar Zijn volk al de eeuwen door steken had laten vallen. Ook Zacharias en Elisabeth zullen evenals Abraham en Sara een zoon ontvangen. En ook deze zoon zal een sleutelrol gaan vervullen. Hoor maar wat de engel tegen Zacharias zegt, als de engel de blijde boodschap aan Zacharias komt vertellen. Zacharias is in de tempel zijn dienstwerk als priester aan het vervullen en opeens verschijnt er een engel aan hem die hem vertelt dat hij een zoon zal ontvangen. En dan vertelt de engel over deze zoon: 'hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God.' ¹⁷En

hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken.'

Die zoon van Zacharias en Elisabeth zal het volk weer terugbrengen tot God. De zoon van Abraham en Saraï mocht aan het begin staan van het volk Israël. De zoon van Zacharias en Elisabeth mocht aan het *nieuwe* begin staan met het volk Israël. Hij zal het volk weer *terugbrengen* tot God. Bekereren. Hen oproepen, aanmoedigen en waarschuwen om om te keren en hun gezicht weer op God te richten. ... Deze zoon, Johannes zal zijn naam zijn, zal voor God uit gaan in de geest en de kracht van Elia, zo zegt de Elia. Nu Elia, dat is die profeet uit de Bijbel die zo krachtig had opgetreden, die het volk van de afgodendienst weer terug had gebracht tot de dienst aan God (Voor de Bijbelkenners: de geschiedenis van Elia op de Karmel.) Nu, zo vurig als Elia had opgetreden, zo vurig zou Zacharias' zoon ook gaan optreden. In de geest en de kracht van Elia.

Op de laatste pagina van het Oude Testament, in het boek Maleachi, wordt deze nieuwe Elia al aangekondigd. Maleachi vertelt over een nieuwe Elia die – zo staat er in Maleachi 4 - het hart van de vaders tot de kinderen zal terugbrengen en het hart van de kinderen tot hun vaders. Die nieuwe Elia zal met andere woorden de generaties weer bij elkaar brengen in het dienen van God. En nu, vier eeuwen later – er zijn inmiddels honderden jaren voorbij gegaan – nu zal die nieuwe Elia dan dus echt komen: het zal de zoon van Zacharias zijn, zo vertelt de engel. De engel haalt tijdens zijn bezoek aan Zacharias precies de woorden van Maleachi aan: *hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God.* ¹⁷*En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om (citaat van Elia:) het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken.*

Dit alles zal dus binnen korte tijd gebeuren, zo kreeg Zacharias te horen. Zacharias was stomverbaasd, letterlijk en figuurlijk. ... Wij als christelijke kerk kijken terug op dit moment waarop God een nieuw begin heeft gemaakt. Johannes de Doper mocht – zo weten wij uit de Bijbelse geschiedenissen daarna - een voorloper, een heraut van de Heere Jezus zijn, die de mensen op de komst van de Heere Jezus mocht voorbereiden. God heeft Zijn volk inderdaad niet losgelaten, maar heeft een nieuw begin gemaakt... door Johannes... door Jezus... Een nieuw begin met het volk van Zacharias en Elisabeth en daardoor ook een nieuw begin heel de wereld.

En dan zijn wij weer bij de doopplechtigheid van vanmorgen aangekomen. Want in het doopwater teken dit nieuwe begin zich af, dat God heeft gemaakt. Johannes staat als het ware aan de ene kant van het doopvont, voor ons heel lang geleden... en wij staan als gemeente aan de andere kant van het doopvont... en samen kijken wij naar de Heere Jezus Christus Die is gekomen en het nieuwe begin van God met ons heeft gemaakt. De Heere Jezus Die voor ons het water is ingegaan... Die is ondergedompeld..., ten onder gegaan aan onze zonden, ons falen, onze donkere kant van de ziel. Jezus heeft al onze schuld, schaamte en lijden op Zich genomen..., heeft het van ons afgenomen..., gedragen tot op het kruis... is gestorven en begraven... en zo een nieuw begin gemaakt. Jezus is opgestaan en in Hem mogen wij ook nieuw leven ontvangen. Nieuw leven met God. Een nieuw begin. Wij mogen leven uit een nieuwebegin dat God met ons heeft gemaakt en waar de engel Zacharias al over vertelde.

Nu, over dat nieuwe begin dat God heeft gemaakt, moet je elke keer weer aan je zontje of je dochtertje vertellen: God is een God Die trouw is aan Zijn verbond. Een God Die ons terugroept als wij Hem in de steek laten. Een God Die ons altijd wil vasthouden, hoe losjes wij er soms ook mee omgaan. Een God Die steeds weer opnieuw met ons wil beginnen. ... Dat is de betekenis van de doop... en dat was ook de missie,

waarin straks die zoon van Zacharias in zou mogen delen: God maakt een nieuw begin met ons mensen!

Ik wil uit de prachtige boodschap van de engel aan Zacharias nu twee dingen naar voren halen, die veel hebben te zeggen over de doop. Natuurlijk moeten wij niet alles wat wij over Zacharias en zijn aanstaande zoon Johannes leen een op een vergelijken met onze doopdienst van vanmorgen. Want er zit namelijk echt wel een kloof tussen Johannes de Doper van toen en onze doopdienst van nu. Maar er zijn twee elementen uit deze geschiedenis van Zacharias die juist een verbinding vormen met de doop van Levi en Floor.

Ten eerste is het God *Zelf* Die een nieuw begin maakt. Dat is heel belangrijk en heeft veel te zeggen. Het was voor Israël best een donkere periode zo rond dat jaar nul, in de tijd dat Zacharias leefde. Er was toen wel sprake van een gespannen verwachting onder het volk, hoop, maar er was ook sprake van een hoop ellende. Ze hadden geen eigen koning meer. Geen eigen land meer. Ze waren onderdaan van het Romeinse Rijk. Een politieke versplintering. Een geestelijke chaos. En dan opeens: God maakt een nieuw begin! ... Nu, dat noemen wij nu genade. Waar niets van ons valt te verwachten..., waar niets van ons mensen wordt ingebracht..., brengt God herstel, vergeving, laat God Zijn ongekende liefde en trouw zien. Nou, dat is ook de prachtige betekenis van de doop: God Die Zelf naar ons toekomst. De doop als teken en zegel van Gods ongekende liefde die Hij in Zijn Zoon aan ons heeft laten zien. Je leeft als christen niet een stukje van Gods liefde en je draagt zelf ook je steentje bij. Je hebt niet een overeenkomst gesloten met God waarin je de wederzijdse taken hebt verdeeld. Nee, God heeft bij de doop het woord genomen. God heeft het begin gemaakt. God heeft Zijn trouw en liefde uitgesproken. En daar mogen Levi en Floor vervolgens altijd weer op terugvallen.

Het lijkt wel alsof God ook zijn mensen ervoor uitkiest om dat te onderstrepen, want waarom zou God nu op dat moment twee oudere mensen hebben gekozen zonder kinderen? Mensen van wie de mogelijkheden uitgeput waren: zij waren oud, zij hadden geen nageslacht – een groot gevaar in die tijd: hoe moest er dan in je oude dag worden voorzien? God gebruikt juist deze tamelijk hopeloze situatie om te laten zien: het hangt echt helemaal niet van jullie af hoor! Nu, dat te horen maakt je als mensje wel klein..., maar het is ook zo bevrijdend. Zo bevrijdend om dat ook met Floor en Levi te delen: jouw leven Levi hangt niet van jezelf af., je hoeft het niet zelf te maken in deze wereld, ook al zal straks iedereen je daarmee om de oren slaan... En Floor, je hoeft niet je eigenwaarde te verdienen, je hebt al oneindig waarde in de ogen van God... Jullie hoeven niet met alles mee te kunnen, het allerbelangrijkste is: God gaat met je mee, ga met God en *Hij* zal met je zijn. ... Je hoeft ook niet straks je toekomst zeker te stellen..., natuurlijk: naar school gaan hoor, werken als je kunt, je inzetten..., maar je echte, eeuwige toekomst... daarover is het langgeleden al met je doop gegaan. Ik zou haast zeggen: dat zit wel goed, als je heel dicht bij de Heere Jezus blijft.

Wat een mooie boodschap voor je kinderen. En voor jezelf. Wat een rust, wat een weldaad, wat een geluk om zo te mogen leven van Gods genade. Gods wonderlijke genade, die zomaar opeens van Gods kant verscheen is verschenen.

Het tweede wat ik uit deze geschiedenis naar voren wil halen, is die taak die Johannes de Doper had. Je kunt er allerlei namen aangeven: Johannes was een heraut. Een aankondiger. Hij was een 'doper'. Hij was een profeet die het volk waarschuwde. Maar je zou het ook zo kunnen omschrijven: Johannes zal straks een *verbinder* mogen zijn. Door Johannes optreden zal namelijk het volk weer eensgezind God gaan dienen. Johannes zal vaders en kinderen, generaties aan elkaar verbinden en hen zo aan God verbinden: samen zullen zich bekeren, zich samen omkeren naar God. Als één volk. In de woorden van de engel: *hij zal... het hart van de vaders bekeren tot de kinderen en de*

ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. Nu, zo'n verbindende rol hebben jullie als doopouders eigenlijk ook ten opzichte van je kindje. Jullie hebben de rol, de taak, de roeping om zo'n verbindende schakel voor je kindje te zijn tussen je kindje en de gemeente... en tussen je kindje en God. Want ook wij mogen hier samen zo'n gemeente zijn – soms een bij elkaar geraapt zootje misschien, maar toch: samen mogen wij een volk zijn dat God dient, gehoorzaamt en liefheeft en Gods liefde met de mensen om ons heen wil delen. Samen mogen wij een volk, een gemeente zijn die uit genade bij God mag horen, die mag leven van Gods nieuwe begin, van Gods goedheid en genade. Samen een toegerust volk zijn, een volk te zijn dat klaarstaat om God te dienen en om de ander te dienen. Jullie hebben vandaag een roeping ontvangen om voor je kindje zo'n verbindende schakel te zijn tussen hen en de gemeente... en tussen hen en God.

Je ziet later in het evangelie van Lukas dat Johannes daarin best wel radicaal is... Johannes roept het volk op om zich opnieuw te verbinden aan God, maar aan God verbonden zijn, maar dat heeft volgens Johannes betrekking op alle aspecten van je leven. Je gebedsleven. Je Bijbellezende. Maar ook je omgang met anderen. Je uitgavenpatroon. Werkelijk alles. ... Het zal er in je roeping als doopouder daarom soms best wel om spannen, dat je roeping niet verdrukt zal raken te midden van alle drukten van alle dag: je intensieve gezinsleven, het veeleisende werk, allerlei contacten die moeten worden onderhouden enzovoort. Wees dus radicaal, als het om je geloof en liefde en de dienst aan God gaat. Ga ervoor!

God dienen is radicaal, zo zal Johannes later vertellen..., maar het is vooral ook een *vreugde*, zo hoorde ik eerst de engel tegen Zacharias zeggen. Johannes zal tot een vreugde zijn voor velen. Johannes zal dus blijkbaar niet een vervelend stemmetje zijn dat altijd zegt dat je het nog niet goed genoeg doet. Nee: God dienen, God dienen als gezin, dat mag een vreugde zijn! Het gaat niet om een ernstig gezicht opzetten en je kinderen aan de haren meeslepen naar de kerk, gewoon 'omdat het moet'. Nee, ik hoop dat je vooral ook die vreugde aan je kinderen zult meegeven. Niet gemaakt, een gemaakte glimlach opzetten, of oppervlakkig blij zijn..., maar die echte vreugde bij God zoeken... en die vervolgens delen met elkaar.

Maar niet alleen jullie als ouders hebben deze roeping. Zojuist heeft ook de gemeente gezegd dat zij in deze roeping van jullie wil delen. Om jullie kinderen mee te nemen, om jullie kinderen op te nemen in dat volk-van-God mogen zijn om samen God te dienen. Om samen – in de woorden van de engel - een toegerust volk te zijn. ... Nu sommigen in de gemeente doen letterlijk aan toerusting: de kindernevendienstleiding, de catecheten. Maak er straks echt gebruik van als ouders. Andere mensen in de gemeente dragen weer andere taken, soms heel praktische taken om bijvoorbeeld dit gebouw te onderhouden waar wij als gemeente mogen samen zijn. Want dat hebben wij ook nodig om gemeente te kunnen zijn. Er zijn ook ouderen die je niet meer in de kerk zult zien en die je daarom ook niet kent, maar die thuis meelevend en meebidden voor onze kinderen in de gemeente. En samen hebben wij onze taak al opgepakt door jullie als gezinnen Gods zegen toe te zingen. Want wat is een mooier begin van onze roeping dan elkaar te zegenen?

Nu, zo mogen wij samen leven uit dat nieuwe begin dat God heeft gemaakt. Ik hoop dat je daar je kindje elke keer weer daarnaar mee terug mag nemen. Dat zij steeds meer mogen opgroeien en verder ontwikkelen door juist steeds weer terug te gaan naar dit nieuwe begin: Gods liefde, Gods genade, Gods woord van trouw. Dat is het allermooiste wat je je kinderen kunt meegeven. En dat is ook de rust, het houvast, de kracht en de hoop voor ons eigen leven. Zoals wij nu gaan zingen: dit is een licht dat ons ten leven leidt.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl